

Is het **portret** van Gwyde (Gwijde) van Dampierre van Emiel **WALRAVENS** (1879-1914), van Edmond **VAN OFFEL** (1871-1959) of van een vroegere kunstenaar ? ... / Le **portrait** de Gui (Guy) de Dampierre est-il d'Emiel **WALRAVENS**, d'Edmond **VAN OFFEL** ou d'un artiste antérieur ? ...

De uitgever Lode OPDEBEEK (1869-1930) had pentekeningen graag maar vermeldde niet altijd duidelijk wie de kunstenaar was. / L'éditeur Lode OPDEBEEK aimait les illustrations mais ne mentionnait pas toujours clairement le nom de l'artiste.

Het volgende portret is, o. a., in **Groeninghe*** van Abraham HANS te vinden en de uitgever vermeldt geen andere tekenaar dan Emiel WALRAVENS of Edmond VAN OFFEL. / On trouve le portrait suivant dans **Groeninghe*** d'Abraham HANS et l'éditeur ne mentionne pas d'autre illustrateur que Emiel WALRAVENS ou Edmond VAN OFFEL.

Maar we hebben bijna hetzelfde portret in, waarschijnlijk, vroegere uitgaven gevonden / Mais nous avons trouvé presque le même portrait dans des éditions antérieures.

Chronologisch zijn deze moeilijk te dateren / Chronologiquement, on peut difficilement les dater.

Bernard GOORDEN

Gwyde van Dampierre.

Pentekening bladzijde **105** / illustration page **105**

Portret van / portrait de

Gwyde van Dampierre

aflevering **7** / fascicule **7** :

Pentekening bladzijde **93** / illustration page **93**

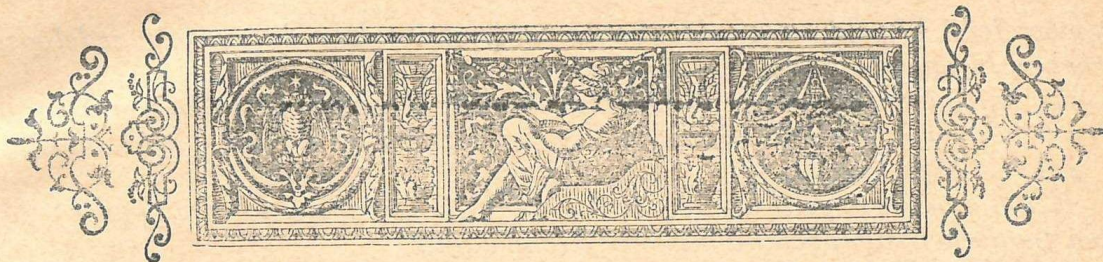
uitgave 1944 / édition 1944

hoofdstuk **XVII** / chapitre **XVII** :

« *Te Rupelmonde* »

Gwijde van Dampierre

DE BRUID VAN VLAANDEREN

OF

JAN BREYDEL'S WRAAK

GESCHIEDKUNDIG ROMAN

DOOR

Willem Verriest.

VOORWOORD

it is een werk voor ons volk, voor het kloeke en fiere volk van Vlaanderen!

Heisa! Schild en Vriend!

Een boek voor u, ontembare Vlamingen, voor u vrije mannen, burgers en werklieden die nooit buktet voor Frankrijk's dwingelandij!

Een boek dat u zal herinneren aan Vlaanderen's roemrijkst verleden opdat gij dat Vlaanderen weer zoudt maken wat 't was voorheen, rijk en machtig, vrij!

Opdat gij het zoudt liefhebben, meer en meer, en 't zoo noodig zoudt verdedigen met vuur en staal, verdedigen met uw bloed, tegen den vijand van ons ras en van ons volk, tegen den vijand die ook thans weer de oproerlag uit 't Zuiden dreigend heeft aangevoerd.

Heisa! Vlamingen, den Sporenslag!

Een boek voor u, moeders, voor u, dochters van Vlaanderen. Gij zult het lezen, en het prenten diep in uw hart dat het zal zijn als een harnas tegen

't moordend geweld, tegen de akelige verwoesting door de fransche zedelooze werken in ons Vlaanderen aangericht.

Gij zult haar lief hebben, « De Bruid van Vlaanderen » en bewonderen den held wiens daden schitteren als zonnegoud over 't veld der geschiedenis.

JAN BREYDEEL!

Een naam die dreunt als een stormklok! als een dreigend wraakgeroep dat den franschen dwingeland met ontzetting slaat!

JAN BREYDEEL!

Ontembaar is zijn moed, oneindig zijne liefde voor 't verdrukte volk en den bedreigden vadergrond.

Doch vreeselijk is zijne wraak! Schild en Vriend!

JAN BREYDEEL!

Gij blijft deschutsengel van ons dierbaar Vlaanderland!

Uwe vrijheidszucht bezielt ons, uwe volksliefde begeestert ons.

Wec den vijand!

VLAANDEREN DEN LEEUW!

Aan den Lezer,

Gerust mogen wij verzekeren dat ons werk **De Bruid van Vlaanderen** of **JAN BREYDELS'S WRAAK** eenen bijval genieten zal welke tot nu toe door geen enkel werk in afleveringen geëvenaard werd. 't Is een werk dat de geschiedenis geeft van ons eigen volk, gesteund op ware gebeurtenissen. Wie is er die het meesterwerk De Leeuw van Vlaanderen van onzen onsterfelijken Conscience niet heeft gelezen en herlezen? Wie heeft er niet geweend van aandoening, getrild van verontwaardiging bij 't lezen der roerende tafereelen in dit eerlijk werk ontrold, bij 't lezen der verraderlijke handelwijze der fransche verdrukkens jegens onze voorouders, de fiere Klauwaerts? Gewis, wij hebben de verwaandheid niet ons werk te vergelijken bij het gewrocht van den idealen meester Hendrik Conscience, maar, zijn edel voorbeeld volgend, hebben wij de vaderlandsche snaar voor ons volk geroerd. Daarom zal **De Bruid van Vlaanderen** weerklink vinden bij ons vlaamsche volk.

Elke week verschijnt eene aflevering met platen van 16 bladzijden aan 10 centiemen.

Tusschen de talrijke platen die in ons werk voorkomen melden wij terloops: **Hulde aan Breydel en de Coninck, De Vlaamsche leeuw, De Halletoren te Brugge, De Gentschepoort te Brugge, De Smedepoort te Brugge, Het Standbeeld van Breydel en de Coninck, Intrede van Willem van Gulik te Brugge, De Guldensporenslag, Standbeeld van Van-Maerlant, Gwijde van Dampierre, De Zwarte Leeuw, Sint-Martinuskerk te Kortrijk, Kapel-Jerusalem te Brugge, Onze-Lieve-Vrouwe Kerk te Kortrijk**, in een woord al de kerken, kasteelen en geschiedkundige gebouwen uit **West-Vlaanderen**.

Dit werk, door de platen alléén, zal cenig in zijn aard zijn.

Nooit is zulke leerzame en goedkoope uitgave den Vlaming aangeboden geweest.

Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen.

dat Mathijssen in zijn gemakkelijken stoel met hooge rugleuning achterover zank en insliep.

In het geheele slot was niemand meer wakker.

Alleen de schildwachten beneden aan den ingang van het slot en aan de overzijde der slotgracht stonden en gingen rond of heen en weder. Hier en daar zag men duidelijk in het heldere maanlicht hunneforsch gebouwde gestalten.

Daar gingen de kaarsen van den kandelaar in de banketzaal langzaam uit; de eene vlam voor en de andere na flikkerde nog eenmaal op, om daarna uit te gaan.

**DE BRUID VAN
JAN BREYDEL**

DOOR

WILLEM VERRIEST

VLAAMSCHE BOEKHANDEL
ST-WILLEBRORDSSTRAAT, 57, ANTWERPEN

denke nochtans niet, dat die toegevingen altijd vrijwillig waren. De gemeenten betaalden dikwijls de gunsten die zij bekomen wilden, zeer duur; en somtijds eischten zij gebiedend die, welke men aarzelde, haar toe te staan. Zoo had men, in het jaar 1230, de Bruggenaars de wapens zien opnemen tegen Fernand, die weigerde hunne voorrechten te vernieuwen, waarvan de akten door eenen brand waren vernield geworden.

Onder de dochters van Boudewijn van Constantinopel was het gezag der oude vlaamsche prinses van dag tot dag verzwakt, en terwijl de koningen van Frankrijk, hen van hunne voor-

in het parlement van Parijs werd bekend gemaakt, werd de graaf er openlijk om gelaakt (1280). Men wilde dat hij zich aan de fransche gewoonten hield en de rechtsmacht van het parlement erkende. Weldra trad dat opperge-recht bemiddelend op, in de twisten met zijne onderdanen, en de ondervinding leerde den ongelukkigen graaf, dat hij zelfs in de omgeving des konings, geene rechtvaardige rechters zou vinden. Maar het gewicht der worsteling waarin hij gewikkeld was, vergt dat wij er een oogeblik bij stil houden.

Naarmate de steden meer onafhankelijkheid

GWIJDE VAN DAMPIERRE.

rechten beroofden en hunne staten verbrokkelden, maakte het volk, wiens krachten gedurig aangroeiden, zich reeds gereed om het gezag te bemeesteren.

Die staat van zaken veranderde niet, toen Margareta, een jaar voor haren dood, de opperheerschappij aan haren zoon Gwyde van Dampierre had overgemaakt (1279). Van de troonbeklimming van dien prins af, deed het hof van Frankrijk hem gevoelen, tot welke dienstbaarheid de graven van Vlaanderen gevallen waren. Hij had eenigen zijner nieuwe onderdanen tot ridders verheven, en onder dat getal bevonden zich eenvoudige burgers, wien 's lands gebruik veroorloofde, dien graad te bekomen. Toen het feit

verworven hadden, had zich het gezag der schepenen trapsgewijs uitgebreid. Die overheden, welke eerst voor 't gansche leven benoemd, en in de oude huizen der vrije burgerij gekozen waren, oefenden eene soort van plaatselijke opperheerschappij uit. Haar bestuur was, noch aan de goedkeuring van den prins, noch aan die des volks onderworpen, tenzij in een klein getal gevallen, en zij beschikten vrij over de openbare machten en hulpmiddelen. Maar die heerschappij zelve maakte haar ten slotte hatelijk, niet alleen voor de kleine burgers die haar verweten, de macht uit eigenbelang uit te oefenen, maar nog voor de vorsten die door haar overwicht in de schaduw gesteld werden. Te zwak om niet na-

GEÏLLUSTREERDE

Geschiedenis van België

DOOR

G. H. MOKE.

GEHEEL HERZIEN EN HET HEDENDAAGSCHE TIJDPERK BIJGEWERKT

DOOR

EUG. HUBERT

LEERAAR AAN DE HOOGESCHOOL TE LUIK.

BRUSSEL. — J. LEBÈGUE & CIE.

Nota bene : degene die denken dat dit portret aan Edmond Van Offel te wijten is, mogen de pentekeningen van Emiel WALRAVENS in ***Leopold II*** *** raadplegen / Ceux qui pensent que ce portrait est dû à Edmond Van Offel peuvent passer en revue les illustrations d'Emiel WALRAVENS pour ***Leopold II***. ***

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

De bruid van Vlaanderen of Jan Breydel's wraak.

Auteur : **Verriest, Willem**

S.l. : s.n., n.d

Plaatsnummer: KANTL.6H52 (**Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde**)

8°, 804 p.

Permalink:

<http://cageweb.be/catalog/cgw01:000527570>

c:lvd:246573

Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:246573/N>

Titel De bruid van Vlaanderen, of: Het verraad van de IJslanvaarder

Auteur [Verriest, Willem](#)

Uitgave Aartselaar : 1984

Omvang 2 v. : ill.

Deel van [Vlaanderens glorie. - Aartselaar; vol. -](#)

[c:lvd:14411069]

De bruid van Jan Breydel

Verriest, Willem ; [ill.] Walravens, E.. - Antwerpen : Lodewijk Opdebeek,

Boekhandelaar-Uitgever [Uitgegeven door/bij], s.a.. - 1183 p., ill.

Erfgoedbibliotheek Hendrik
Conscience

814495 [C5-072 Magazijn- Raadpleging ter
da] plaatse

Identificatie

c:lvd:583443

Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:583443/N>

Titel Groeninghe
Auteur [Hans, Abraham](#)
[Walraevens, Emiel](#) [ill.]
Uitgave Antwerpen : Opdebeek
Omvang 341 p. : ill.

c:lvd:583445

Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:583445/N>

Titel Groeninghe
Auteur [Hans, Abraham](#)
[Walraevens, E.](#) [ill.]
Editie 2 ed.
Uitgave Antwerpen : Opdebeek, 1923
Omvang 280 p. : ill.

c:lvd:3165452

Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:3165452/N>

Titel Groeninghe, of : De Slag der Gulden Sporen
Auteur [Hans, A.](#) [Hans, Abraham]
[Walravens, Emiel](#) [ill.]
[Van Offel, Edmond](#) [ill.]
Editie 4 ed.
Uitgave Antwerpen : L. Opdebeek, 1944
Omvang 264 p. : ill.

c:lvd:29870
3

Bookmark <http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:298703/N>

Publicatie

Titel Geïllustreerde geschiedenis van België
Auteur [Moke, Henri-Guillaume](#)
[Hubert, E.](#) [edit.]
Uitgave Brussel : Lebègue, (1885 ?)
Omvang 922 p. : ill.

Stad Antwerpen | Cultuur, Sport, Jeugd en Onderwijs | Musea en Erfgoed | [Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience](#)

(EHC) Hendrik Conscienceplein 4 | 2000 Antwerpen

Zoals Jan Verriest **, is Willem Verriest (hulde aan pastor Hugo Verriest) een schuilnaam van Lode OPDEBEEK.

© 2017, Bernard GOORDEN

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

Over / Au sujet de Emiel Walravens.

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Groeninghe** * (1910) van / de Abraham **HANS** » :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2001%20GROENINGHE%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **1bis**) De afbeeldingen / de **portretten** in / Les illustrations / les **portraits** dans **Groeninghe** (1910) van / de Abraham **HANS** :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2001bis%20GROENINGHE%20PORTRETTE%20N%20PORTRAITS%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>

Emiel Walravens c/o Historische drukkerij Turnhout :
http://archive.historischedrukkerij.be/search?query=Emiel+Walravens&query_type=keyword&record_types%5B0%5D=Item&record_types%5B1%5D=File&record_types%5B2%5D=Collection&submit_search=Search&page=1

o. a. **Groeninghe** (1910) *

Prachtig werk !

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **6**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Genoveva van Brabant** (1866 **en** 1918). Une œuvre traitée par 2 auteurs : Johana-Desideria **COURTMANS-BERCHMANS** (1811-1890) et Jan **VERRIEST****, pseudonyme que nous avons percé à jour, de Lode OPDEBEEK :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2006%20GENOVEVA%20VAN%20BRABANT%20BGOORDEN.pdf>

GOORDEN, Bernard ; « De **pentekeningen** van / Les dessins à la plume de Emiel **WALRAVENS** (1879-1914) : **10**) De afbeeldingen in / Les illustrations dans **Leopold II ***** (uitgavedatum : vóór 1912) **van** / de Abraham **HANS** (1882-1939) :

<http://www.idesetautres.be/upload/EMIEL%20WALRAVENS%20AFBEELDINGEN%20ILLUSTRATIONS%2010%20LEOPOLD%20II%20ABRAHAM%20HANS%20BGOORDEN.pdf>